

(وَ مِنْ خُطْبَةٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَظْهَرَ مِنْ آثَارِ سُلْطَانِهِ، وَ جَلَالَ كِبَرِيَّائِهِ، مَا حَيَّرَ مَقْلَ الْعُيُونِ مِنْ عَجَائِبِ قُدْرَتِهِ، وَ رَدَعَ خَطَرَاتِ هَمَاهِمِ النَّفُوسِ عَنْ عِرْفَانِ كُنْهِ صِفَتِهِ. وَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَهَادَةً إِيْمَانٍ وَ إِيْقَانٍ وَ إِخْلَاصٍ وَ إِذْعَانٍ. وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ، أَرْسَلَهُ، وَ أَعْلَامَ الْهُدَى دَارِسَةً، وَ مَنَاهِجَ الدِّينِ طَامِسَةً، فَصَدَعَ بِالْحَقِّ، وَ نَصَحَ لِلخَلْقِ، وَ هَدَى إِلَى الرُّشْدِ، وَ أَمَرَ بِالْقَصْدِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

وَ اعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ، أَنَّهُ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا، وَ لَمْ يُرْسِلْكُمْ هَمَلًا، عَلِمَ مَبْلَغَ نِعْمِهِ عَلَيْكُمْ، وَ أَحْصَى إِحْسَانَهُ إِلَيْكُمْ، فَاسْتَفْتَحُوهُ، وَ اسْتَجِجُوهُ، وَ اطْلُبُوا إِلَيْهِ، وَ اسْتَمْنِحُوهُ، فَمَا قَطَعَكُمْ عَنْهُ حِجَابٌ، وَ لَا أَغْلِقَ عَنْكُمْ دُونَهُ بَابٌ، وَ إِنَّهُ لَبِكُلِّ مَكَانٍ، وَ فِي كُلِّ حِينٍ وَ أَوَانٍ، وَ مَعَ كُلِّ إِنْسٍ وَ جَانٍ. لَا يَثْلُمُهُ الْعَطَاءُ، وَ لَا يَنْقُصُهُ الْحِبَاءُ، وَ لَا يَسْتَنْفِدُهُ سَائِلٌ، وَ لَا يَسْتَقْصِيهِ نَائِلٌ، وَ لَا يَلْوِيهِ شَخْصٌ عَنْ شَخْصٍ، وَ لَا يُلْهِبُهُ صَوْتٌ عَنْ صَوْتٍ، وَ لَا تَحْجِزُهُ هَيْبَةٌ عَنْ سَلْبٍ، وَ لَا يَشْغَلُهُ غَضَبٌ عَنْ رَحْمَةٍ، وَ لَا تَوْلِيهِ رَحْمَةٌ عَنْ عِقَابٍ، وَ لَا يُجْنَهُ الْبُطُونُ عَنْ الظُّهُورِ، وَ لَا يَقْطَعُهُ الظُّهُورُ عَنْ الْبُطُونِ. قَرَبَ فَنَائِي، وَ عَلَا فِدْنَا، وَ ظَهَرَ فَبَطْنٍ وَ بَطْنٍ فَعَلَنَ، وَ دَانَ وَ لَمْ يَدْنِ، لَمْ يَذَرِ الخَلْقَ بِاحْتِيَالٍ، وَ لَا اسْتِعَانَ بِهِمْ لِكَلَالٍ.

أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا الزَّمَامُ وَ الْقِيَامُ، فَتَمَسَّكُوا بِوَثَائِقِهَا، وَ اعْتَصِمُوا بِحَقَائِقِهَا، تَوَلُّوا بِكُمْ إِلَى أَكْنَانِ الدَّعَةِ، وَ أَوْطَانِ السَّعَةِ، وَ مَعَاوِلِ الْحِرْزِ، وَ مَنَازِلِ الْعِزِّ فِي يَوْمٍ تَشْخِصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ، وَ تَظْلِمُ لَهُ الْأَقْطَارُ، وَ تَعْطَلُ فِيهِ صُرُومُ

العِشَارِ، وَيُنْفَخُ فِي الصُّورِ، فَتَزْهِقُ كُلُّ مُهْجَةٍ، وَتَبْكُمُ كُلُّ لَهْجَةٍ، وَتَذِلُّ الشُّمُّ
الشَّوَامِخُ، وَالصَّمُّ الرُّوَاسِخُ، فَيَصِيرُ صَلْدُهَا سَرَابًا رَقْرَقًا، وَمَعْهَدُهَا قَاعًا سَمْلَقًا،
فَلَا شَفِيعَ يَشْفَعُ، وَلَا حَمِيمَ يَدْفَعُ، وَلَا مَعْدِرَةَ تَنْفَعُ.

در ستایش خدا و پیامبر

نشانه‌های آشکار الهی

ستایش خداوندی را سزااست که نشانه‌های قدرت و بزرگی و عظمت خود را چنان آشکار کرد که دیده‌ها را از شگفتی قدرتش به حیرت آورده، و اندیشه‌های بلند را از شناخت ماهیت صفاتش باز داشته است، و گواهی می‌دهم که جز خدای یکتا خدایی نیست، شهادتی برخواستہ از ایمان و یقین و اخلاص و اقرار درست. و گواهی می‌دهم که محمد (ص) بنده و فرستاده اوست، خدا پیامبرش را به هنگامی فرستاد که نشانه‌های هدایت از یاد رفته، و راه‌های دین ویران شده بود، او حق را آشکار، و مردم را نصیحت فرمود، همه را به رستگاری هدایت، و به میانه‌روی فرمان داد درود خدا بر او و خاندانش باد.

خداشناسی

و بدانید ای بندگان خدا! که خداوند شما را بیهوده نیافرید، و بی‌سرپرست رها نکرد، از میزان نعمتش بر شما آگاه، و اندازه نیکبهای خود بر شما را می‌داند، از خدا درخواست پیروزی و رستگاری کنید، از او بخواهید و عطای او را

درخواست کنید، که میان او و شما پرده و مانعی نیست، و دری بروی شما بسته نمی‌گردد. خدا در همه جا، و در هر لحظه، و هر زمان، با انسان و پریان است، عطای فراوان از دارایی او نمی‌کاهد، و بخشیدن در گنج او کاستی نیاورد، و درخواست کنندگان، سرمایه او را به پایان نرسانند، و عطاشدگان، سرمایه او را پایان نمی‌دهند و کسی مانع احسان به دیگری نخواهد بود، و آوازی او را از آواز دیگر باز ندارد، و بخشش او مانع گرفتن نعمت دیگری نیست، و خشم گرفتن او مانع رحمت نمی‌باشد، و رحمتش او را از عذاب غافل نمی‌سازد، پنهان بودنش مانع آشکار بودنش نیست، و آشکار شدنش او را از پنهان ماندن باز نمی‌دارد. نزدیک و دور است، بلندمرتبه و نزدیک است، آشکار پنهان، و پنهان آشکار است، جزادهنده همگان است و خود جزا داده نمی‌شود، پدیده‌ها را با فکر و اندیشه نیافریده، و از آنان برای خستگی و زحمات کمکی نخواسته است.

یاد آخرت

ای بندگان خدا! شما را به پرهیزکاری سفارش می‌کنم، که مهار شما در عبادت، مایه استواری شماست، پس به رشته‌های تقوا چنگ آویزید، و به حقیقت‌های آن پناه آورید، تا شما را به سرمنزل آرامش، و جایگاه‌های وسیع، و پناهگاه‌های محکم و منزلگاه‌های پر عزت برساند، در روزی که چشمها خیره می‌شود، و همه جا در نظر انسان تاریک و گله‌های شتر و مال و اموال فراوان فراموش می‌گردد. زیرا در صور اسرافیل می‌دمند، که قلبها از کار می‌افتد، زبانها باز می‌ایستند، کوههای بلند و سنگهای محکم فرو می‌ریزد، و قسمت‌های سخت آن نرم چون

سرابی می ماند، کوهستانها با زمین هموار می گردد چنان که نه پستی و نه بلندی
موجود است، پس در آن هنگام نه شفاعت کننده ای است که شفاعت کند و نه
دوستی که نفع رساند و نه پوزش خواستن سودی دارد.